

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quis possit sponsalia contrahere? Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

10. Quòd si clandestinè contrahentes habeant intentionem faciendi sponsalia, si non possint validum facere Matrimonium, etiam Sanchez, a concedit, tunc fieri valida sponsalia, sed magis consequenter negat Bossius, b quia sic contrahentes non promittunt sponsalia externis verbis, seu signis externis, sed solum internè, quod ex supradictis ad validitatem non sufficit; verba enim illa clandestini Matrimonii, cum actum omninò nullum, ex sententia Sanchez, & ipsius Bossii, contineant, videntur non posse intentionem promissionis sponsalium legitimè significare.

a Sanchez l. c.
n. 6.
b Bossius l. c.

§. V.

Absoluta sponsalia, & non conditionata. Remissivè.

DE his agetur commodius cum de consensu ipsius Contractus Matrimonii, Deo favente, infra disputabimus.

Infra Tr.
4. de Con-
sensu c. 5.

CAPUT III.

Quis possit Sponsalia contrahere?

He solum duo difficultatem habent. Primò, an possit quis in quacunque ætate. Secundò, an possit quis impedimento aliquo laborans, validè inire sponsalia.

§. I.

Ætas, quando nam, irritat Sponsalia.

1. Quæstio potest esse Primò, de eo, qui septennium complevit, sed nondum est pubes. Secundò, de eo, qui illud non complevit.

De eo, qui septennium complevit.

Dico Primò. Qui septennium complevit, quamvis nondum pubes, validè, & licitè sponsalia contrahit, si usu rationis est com- q. 2. art. 2. pos (nam impos rationis etiam septennio major, non est aptus ad sponsalia, ut supra V. Matr. vidimus.) Ita Sanctus Thomas, d' omnesque sec. q. 6. v. ferè Theologi, quidquid dicant Sylvester, sponsalia, & alii que perpauci, requirentes ad sponsalia eandem ætatem, quæ requiritur ad Matri-

monium. Ratio nostræ doctrinæ est; quia licet sit determinata ætas pro Matrimonio, pro quo jura requirunt pubertatem, scilicet duodecimum annum completum in fœminis; decimumquartum item completum in viro; tamen pro sponsalibus expressè conceditur sufficere, tum pro fœminis, tum pro viis septennium completum. Hujus autem rei congruentia est; quia ad matrimonium, quod ex se est indissolubile, maturiore opus est iudicio, quàm ad sponsalia, quæ rescindi ex multis causis possunt.

De eo, qui septennium non complevit.

2. Dico Secundò. Minor septennio carens usu rationis invalidè inire sponsalia. Pater id ex dictis, supra, g & habetur in jure. h

3. Dico tamen Tertio. Idem minor septennio, si usu rationis poleat; etiam si cum usu per miraculum recepisset, validè, & licitè contrahit sponsalia. Hoc dictum magis est controversum, quàm præcedens; nam aliqui cum Aversa, i requirunt, præter usum rationis, ætatem septennii completi; Aliqui apud Dianam, k & apud eandem Aversam, l præter dictum usum, requirunt ætatem, saltem proximam septennio. Sed nos cum Sanchez, m Pontio, n & Leandro, o requirimus usum solum rationis, fatemur tamen propter aliquos Textus, quos prædicti Doctores inducunt, ipsorum sententiam esse probabilem. Ratio nostra potissima est; quia quando Jus, sive concedit, sive præscribit pro sponsalibus septennium; Ideò præscribit quia tunc præsumit in Sponsis usum rationis necessariam ad illa contrahenda: prorsus sicuti, ideò præscribit ætatem pubertatis pro Matrimonio; quia tunc præsumit potentiam ad generandum; Si ergo jam habetur sufficiens usus rationis ante septennium, sufficienter Jura servabuntur, sicuti proportionaliter jura, quæ requirunt pubertatem pro Matrimonio, sufficienter servantur etiam ante pubertatem, quando ante illam constat, quòd malitia suppleat ætatem, ut cum communi docet idem Sanchez. p

4. Illud est notandum cum eodem, q ante septennium non esse sponsalia, nisi appareat, & in foro externo, nisi probetur Sponsos esse compotes usus rationis, sed, post septen-

septennium completum, esse sponsalia; nisi appareat, seu probetur, eos rationis non esse capaces. Ratio est; quia post septennium præsumitur usus rationis; antea verò præsumitur carentia usus rationis.

§. Dixi, validè, & licitè, Et quidem, quod validè, jam probatum est, quod verò etiam licitè, probatur: quia, si ex una parte ea sunt valida, ut vidimus, cum ex alia parte nullum jus sit in contrarium, non est, unde oriri debeat culpa, sive venialis, sive mortalis: & certe licet à Pontio a putetur, inire Matrimonium ante pubertatem esse mortale, quod negat Sanch. b (intellige, quando initur excedendum post pubertatem) tamen utriusque conveniunt, non esse peccatum sponsalia contrahere, ante septennium. Consonat in utroque dicto Leander. c

6. Dices. Qui pollens ratione sponsalia celebrat ante septennium, immò etiam post, sed ante pubertatem, potest deinde statim, ac pubertatem attigerit ex sua mera voluntate illa dissolvere, ut mox dicemus, & docet Sanc. d ergo videtur illicitum esse, ea tunc contrahere. Probatur consequentia, quia Sponsis conceduntur ex probabili sententia oscula, & amplexus; at illicitum videtur; ipsis hæc concedi propter sponsalia, & deinde eisdem liberè eadem sponsalia posse dissolvere.

7. Respondeo, cum Aversa, e etiam ex voluntate utriusque possunt rescindi sponsalia inita inter puberes, ut infra videbimus, & tamen his eadem oscula, & amplexus conceduntur. Ergo argumentum hoc ab omnibus est dissolvendum. Dissolvi autem facile potest, quia inconveniens non est, jus osculandi tam diu durare, quam diu durant sponsalia, quibus rescissis, deperdatur & Jus: Sicuti durante contractu v. g. census, adest Jus in Creditore exigendi pensionem, quo tamen rescisso, & Jus exigendi rescinditur.

§. II.

Impedimenta, quibus contrahentes, fortè laborant, an irritent Sponsalia?

I. AN Titius, & Berta consanguinei, antequam obtineant dispensationem, sint habiles ad contrahenda validè sponsalia? Quod est querere, an impedimentis dirimen-

tibus affecti à validitate sponsalium repellantur, sicuti repelluntur à validitate Matrimonii? Rursus, an Antonius Voto simplici Castitatis affectus, sit aptus ad eadem contrahenda: quod est querere, an impedimentis non dirimentibus laborantes validè celebrent sponsalia?

2. Dico Primò, cum Aversa f esse probabilius, Titium prædictum cum Berta esse secundum præsentem statum inhabilem ad validè sponsalium. Probatur, quia non potest validè se quis obligare ad illud, quod ponere ex se non potest; ergo, qui non valet propter impedimentum dirimens (quod certè ipse non potest ex se tollere) Matrimonium contrahere, nec promittere illud per sponsalia valebit.

Dixi (secundum præsentem statum) propter ea, quæ mox addam n. 5.

3. Dico Secundò, cum eodem, prædictum Antonium non posse validè sponsalia, nec Matrimonium promittere. Ratio est, quia promissio etiam jurata faciendi rem malam non obligat; unde non est vera promissio, atque adeò, nec sponsalia. At Antonius Voto dicto ligatus, promitteret, per sponsalia violare Votum Castitatis: ergo, &c.

4. Hinc colligis, respectu sponsalium omnia impedimenta esse dirimentia, quia ex diversa via, altera explicata nu. 2. altera nu. 3. sponsalium promissio irrita redditur. Non sic quoad Matrimonium ipsum: nam dirimentia reddunt omnino nullum Matrimonium, at, solum impedientia non irritant matrimonium, sed inducunt dumtaxat peccatum in contrahentibus. Et quidem hujus secundi generis est dictum Votum simplex Castitatis, ut suo loco explicatum est, cum de impedimentis Matrimonii est disputatum.

5. Dico Tertiò, cum G. Hurr. h quæ hactenus diximus, hoc est, non fieri ab his impeditis vera sponsalia, & peccari ea attemptando, intelligi, si promissio referatur ad quodcunq; tempus, quo durat impedimentum, vel etiam, ut colligo ex Sanc. i si promissio ab impedito fiat, absolute, nam tunc promissio videtur referri ad quodeunque tempus. At dicto, valida fieri, & (ut idem Sanchez k notat) etiam licita, si referantur ad tempus, quo cessabit impedimentum, ut si quis consanguineus sic pronittat consanguinea: Nunc spon-

deo tibi futurae Nuptias, celebranda; post obtentam dispensationem: quo pacto certe sensus est conditionatus, hoc modo: *Spondeo, si Pontifex dispensaverit.* Ratio hujus doctrinae est, quia pro illo priori tempore viger inhabilitas, & impedimentum personae, unde, & peccati radix, si pro illo tempore promittas, non verò pro posteriore.

6. Hæc autem vera sponsalia, non sunt vera, pro tempore antè obtentam dispensationem, pro eo enim tempore, cum adhuc non sit posita conditio, deficit perfectus, & absolutus consensus, qui est omnino necessarius ad quemcumque contractum; sed sunt vera post conditionem adimpletam, pura post dispensationem impetratam; quia tunc, si nihil aliud obstat, purificata jam conditione, absolutus, (saltem ex probabili sententia mox num. 9. dicenda) redditur consensus.

7. Hinc fit, ut antea, nec inducatur impedimentum publicæ honestatis (ut habetur in *a* Textu, de qua re vide Sanchez, *b* *Cap. I. de spons. in 6.* & apud Dianam *c*) nec concedantur oscula, & amplexus Sponsis, ut ibid. n. 38. notat *ei. nu. 22.* Sanchez, quia pro illo tempore verè Sponsi non sunt.

8. Dices. At cur hæc oscula concessimus *c* Dianam *p.* *II. trac. 2. §. preced. n. 5.* Sponsis impuberibus, seu certe suppositivis, ut etiam cur diximus, in ipsis oriri impedimentum publicæ honestatis, cum tamen pro eo tempore sint inhabiles ad Matrimonium?

9. Respondeo. Quia illi non sunt inhabiles ad sponsalia, etiam pro illo tempore, eos enim ad sponsalia admittunt Sacri Canones, ut ibi vidimus, & habet pluribus. Sanchez *d* *at impeditos*, de quibus nunc loquimur, Ecclesia, nec ad Matrimonium admittit, nec ad sponsalia.

Sponsalia invalida ob impedimentum, an indigeant novo consensu post Dispensationem?

10. Inquires. Obtenta dispensatione, seu ablato impedimento, statimne sine alio novo consensu, seu sine nova ratificatione, valida sunt dicta sponsalia, an requiritur novus consensus, vel ratificatio?

11. Respondeo. Celebris est de hac re, & utriusque sæpius disputata quæstio. Alii cum

Sanchez *e* & cum Pasqualigo *f* innumeros *e* Sanchez *lib. 5. matr. disp. 5. nu. 24.* citantes, non requirunt novum consensum, seu ratificationem; Unde ajunt, Sponsos, post impetratam dispensationem, non posse resistere, quia, ea habita, statim consolidantur, seu absoluta evadunt sponsalia, atque adeo obligant. Alii verò cum Sacra Rota multos citante apud Dianam *g* requirunt novum consensum, vel ratificationem. Quare, si Sponsi nolent ratificare, possent resistere, quia antea, per hos Auctores, erat invalida ejusmodi sponsalia, cum fuerint inter inhabiles; ergo post dispensationem debent iterum celebrari, ut fiant valida: secus in sua invaliditate remanebunt.

Utramque sententiam probabilem iudico, ut iterum fufius, cum de simili quæstione circa ipsum Matrimonium agemus, *h* *ex h. Infra Tr. 4. de consensu. §. 3. 4. nu. 11.* explicabitur.

CAPUT IV.

De quibusdam pactis, quæ solent apponi in Sponsalibus?

1. **P**rimum pactum esse potest hujusmodi: *Si quis ex Sponsis recedat à Matrimonio, solvat interese lucri cessantis, vel damni emergentis, quod alter forte patietur ex recessu?*

Respondeo, hoc pactum esse legitimum: hæc enim non est pœna appositæ sponsalibus; quam nuper rejecimus, sed debitum justitiae; & etiam, præciso pacto, relatiendum; quare, tamen si videatur aliquantulum sic violari libertas Matrimonii, tamen cum id imbibatur in natura cujuslibet contractus, atque adeo in contractu sponsalium, nihil contra allatam responsionem.

2. Secundum pactum. *Promitto, te ducere cum pacto, ut parentes, vel consanguinei tui, sub pœna solvendi centum aureos, eurent, ut tu Matrimonium rē ipsa mecum contrahas.*

Respondeo, pactum esse legitimum, quia sic parentes, & consanguinei solum obligantur, curare, ut fiat Matrimonium; quod (si aliud non addatur, id est, sine minis, & violentia fiat) curare possunt sine læsione libertatis, ad quod dumtaxat curandum, obligantur ex illa promissione, ut notat Sanchez *k*

3. Tertium pactum. *Si mecum contrahas Matrimonium.*